

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО І ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО
МИСТЕЦТВА ТА РЕСТАВРАЦІЇ

САМОСТІЙНА РОБОТА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка (загальна і мистецтва)

Для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Освітньо-професійна програма «Реставрація творів мистецтва»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Автор:
доц. Кузенко П.Я.

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
№1 від “01” вересня 2019 р.

Івано-Франківськ – 2019 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю знань
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

Вступ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми викладання дисциплін художнього циклу. Педагогіка (загальна і мистецтва) вивчає структуру педагогіки та її зв'язок з іншими науками, історію педагогіки, зміст та особливості методики навчання художніх дисциплін, педагогічні умови художнього розвитку особистості.

Програма навчальної дисципліни складається з 18 тем які охоплюють лекційні й семінарські заняття, а також самостійну роботу студентів. Навчальна дисципліна «Педагогіка (загальна і мистецька)» пов'язана з іншими гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Філософія», «Історія України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Також, «Педагогіка (загальна і мистецтва)» є основою для проведення на четвертому курсі виробничої практики.

Метою викладання дисципліни «Педагогіка (загальна і мистецтва)» допомогти майбутнім викладачам художніх предметів оволодіти провідними теоретико-методичними основами загальної та мистецької педагогіки.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- розуміння структури педагогіки та її понятійно-категоріального апарату;
- засвоєння структури і змісту мистецької освіти;
- засвоєння форм, принципів та методів організації навчальної роботи з дисциплін художнього циклу;
- розуміння прав й обов'язків суб'єктів навчального процесу.

знати:

- понятійно-категоріальний апарат науки; значення, мету, функції та структуру педагогіки;
- основні законодавчі документи, що регламентують діяльність закладів освіти;

- педагогічні умови організації вивчення дисциплін художнього циклу в навчальних закладах;
- принципи, форми, методи організації навчальної та позааудиторної роботи з дисциплін художнього циклу.
- права й обов'язки суб'єктів навчального процесу;

вміти:

- аналізувати зміст навчальної діяльності учнів освітніх закладів в процесі вивчення дисциплін художнього циклу;
  - визначати ефективні принципи, методи, прийоми та засоби навчання з дисциплін художнього циклу;
  - системно аналізувати методичні основи викладання дисциплін художнього циклу у мистецьких освітніх закладах;
- готувати конспекти занять.

2. Пояснювальна записка

Важливе значення у вивченні навчальної дисципліни «Педагогіка (загальна і мистецтва)» займає самостійна робота. Ця невід'ємна складова освітнього процесу у закладі вищої освіти сприяє формуванню в студентів культури розумової праці, ініціативності та пізнавальної активності. Зміст самостійної роботи студентів передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами та завданнями викладача. Самостійна робота студентів також забезпечується відповідними інформаційно-методичними засобами (конспектами лекцій, навчально-методичними посібниками, підручниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, матеріалами дистанційного навчання), передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Забезпеченню належного рівня організації самостійної роботи студентів сприяє використання відповідної наукової і періодичної літератури. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом з навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Вона може проходити в бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, в домашніх умовах тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Педагогіка (загальна і мистецтва)», визначається навчальним планом і становить 60 годин для денної форми навчання і 80 годин - заочної форми навчання.

3. Структура самостійної роботи

Тема	Форма навчання	
	Денна форма навч.	Заочна форма навч.
	Кількість годин	Кількість годин
1. Історія педагогіки		6
2. Внесок зарубіжних і вітчизняних вчених у розвиток педагогічної науки		10
3. Народна педагогіка		6
4. Процес навчання, його структура		6
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками	16	4
6. Основні закономірності процесу виховання		6
7. Процес виховання як педагогічна категорія		4
8. Методологія мистецької освіти		12
9. Функції мистецької освіти		4
10. Законодавче забезпечення мистецької освіти в Україні	18	6
11. Зміст мистецької освіти		4
12. Зарубіжний досвід організації мистецької освіти	10	6
13. Підготовка конспектів занять	16	10
Всього	60	80

4. Тематичний план самостійної роботи

Тема 1. Історія педагогіки

Основні питання теми

1. Особливості розвитку педагогіки у Давньому світі;
2. Розвиток освіти і педагогічних ідей у зарубіжних країнах в епоху Середньовіччя, Ренесансу та Реформації;
3. Педагогічна думка Європи XIX-початку XXI століття.
4. Історія української педагогіки.

Тема 2. Внесок зарубіжних і вітчизняних вчених у розвиток педагогічної науки

Основні питання теми

1. Педагогічна система Я.А. Коменського;
2. Внесок у педагогічну науку Д. Локка та Й. Песталоцці;
3. Педагогічні погляди А.М. Макаренка;
4. Педагогічна система К.Д. Ушинського;
5. Новаторські педагогічні ідеї В.О. Сухомлинського.

Тема 3. Народна педагогіка

Основні питання теми

1. Сутність народного родинознавства;
2. Особливості родинної педагогіки;
3. Сутність народного дитинознавства;
4. Розвиток української народної етнодидактики.

Тема 4. Процес навчання, його структура

Основні питання теми

1. Поняття про дидактику;
2. Особливості процесів викладання і учіння;
3. Структура діяльності вчителя у навчальному процесі;

4.Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Тема 5. Зв'язок педагогіки з іншими науками

Основні питання теми

- 1.Сутність міжпредметних зв'язків;
- 2.Зв'язок педагогіки з психологією;
- 3.Зв'язок педагогіки з філософією;
- 4.Особливості зв'язку педагогіки з анатомією та фізіологією людини.

Тема 6. Основні закономірності процесу виховання

Основні питання теми

1. Процес виховання, його специфіка і рушійні сили;
- 2.Особливості самовиховання;
- 3.Результати процесу виховання;
- 4.Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 7. Процес виховання як педагогічна категорія

Основні питання теми

- 1.Основні напрями виховання;
- 2.Загальні методи виховання;
- 3.Організаційні форми виховної роботи;
4. Виховна робота школи, сім'ї та громадськості.

Тема 8. Методологія мистецької освіти

Основні питання теми

- 1.Філософські засади мистецької освіти;
- 2.Культуровідповідність освіти;
- 3.Світоглядна функція мистецтва;
- 4.Діалогова природа художнього спілкування.

Тема 9. Функції мистецької освіти

Основні питання теми

1. Виховна функція;
2. Пізнавальна функція;
3. Розвивальна функція;
4. Гедоністична функція.

Тема 10. Законодавче забезпечення мистецької освіти в Україні

Основні питання теми

1. Основні положення Закону про освіту;
2. Норми і положення Закону про позашкільну освіту;
3. Основні положення Закону України про культуру.

Тема 11. Зміст мистецької освіти

Основні питання теми

1. Загальна структура мистецької освіти України;
2. Структура початкової мистецької освіти;
3. Зміст початкової мистецької освіти.

Тема 12. Зарубіжний досвід організації мистецької освіти

Основні питання теми

1. Історичні аспекти мистецької освіти у європейських країнах;
2. Сучасні тенденції розвитку мистецької освіти зарубіжних країн.

Тема 13. Підготовка конспектів занять

Основні питання теми

1. Вимоги до уроків;
2. Структура уроків;
3. Написання конспекту заняття з рисунку, живопису чи іншої художньої дисципліни.

5. Питання для самоконтролю знань.

- 1.** Визначити основні етапи історії педагогіки зарубіжних країн.
- 2.** Проаналізувати внесок зарубіжних вчених у розвиток педагогічної науки.
- 3.** Визначити особливості народної педагогіки.
- 4.** Проаналізувати процес навчання та його структуру.
- 5.** Розкрити зв'язок педагогіки з іншими науками.
- 6.** Обґрунтувати основні закономірності процесу виховання.
- 7.** Розкрити сутність процесу виховання як педагогічної категорії.
- 8.** Проаналізувати методологію мистецької освіти.
- 9.** Розкрити функції мистецької освіти.
- 10.** Проаналізувати законодавче забезпечення мистецької освіти в Україні.
- 11.** Визначити зміст мистецької освіти.
- 12.** Проаналізувати зарубіжний досвід організації мистецької освіти.
- 13.** Проаналізувати структуру уроків.
- 13.** Визначити правила підготовки конспектів занять.
- 15.** Проаналізувати внесок українських вчених у розвиток педагогічної науки.
- 16.** Розкрити особливості розвитку педагогіки в Україні.

6.Оцінювання результатів самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи відбувається у формі тестових завдань та письмових експрес-опитувань.

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	3 семестр	3 семестр
Самостійна робота	20	65

Конвертація балів за кожну тему самостійної роботи:

Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	3 семестр	3 семестр
5	5	5
4	4	4
3	3	3
2	1	1

6. Рекомендована література

Базова

1. Волкова Н.П. Педагогіка.-Навчальний посібник –Київ. 2007. – 616с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. посіб. Ч. 1. – Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. – 196 с. : іл.
3. Зайченко І.В. Підручник.Педагогіка.–Київ. 2016. –608с.
4. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів.– Видавничий дім «Слово», 2017.– 296 с.
5. Лемешева Н.А.Образотворче мистецтво у нашому житті.- Черкаси. –2015. –154с.
- 6.Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 5 клас.Навчально-методичний посібник. –Черкаси. –2014. –124с.
7. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». – Мукачево: МДУ, 2017.- 41 с.
8. Максимюк С.П. Педагогіка. Навчальний посібник. – Київ. 20057. –667с.
9. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник.– Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, –2005. – 360 с.

Допоміжна

1. Фіцула М.М. Педагогіка: посібник.– К.: Видавничий центр «Академія».– 2002.– 515 с.
- 2.Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання.Навчальний посібник. –Тернопіль, –Астон. – 2013. –219с.

Інформаційні ресурси

1. Образотворче мистецтво з методикою викладання

// Електронний ресурс.- Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5185909/>

2.Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) // Електронний ресурс.- Режим доступу:

<http://194.44.152.155/elib/local/2815.pdf>

3.Закони України про Освіту,культуру та позашкільну освіту

https://onmcpk.kh.ua/normativne_zabezpechennya/

.